

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind unele măsuri aplicabile în cazul retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană fără un acord

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

I. Aspecte generale

La 23 iunie 2016, cetățenii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (UK) au decis prin referendum retragerea UK din Uniunea Europeană. În urma acestui vot, Guvernul britanic a declanșat procesul de retragere a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană (Brexit), prin activarea Articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care prevede o perioadă de doi ani până la retragerea efectivă a unui stat din Uniunea Europeană. Astfel, termenul inițial prevăzut pentru retragerea Marii Britanii din Uniunea Europeană era 29 martie 2019. În urma unor decizii succesive ale Consiliului European reunit în format UE 27, data retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană (în continuare, data retragerii) a fost amânată până la 31 ianuarie 2020.

După aproximativ 17 luni de negocieri intense între Uniunea Europeană, reprezentată de negociatorul-șef, Michel Barnier, și Guvernul britanic, cele două părți au convenit asupra condițiilor Acordului de retragere, care este însoțit de o Declarație Politică privind cadrul viitoarelor relații UE-UK. Astfel, la 25 noiembrie 2018, Consiliul European (articolul 50) a andosat Acordul de retragere și a aprobat Declarația Politică.

În contextul blocajului de la nivelul autorităților britanice care a împiedicat avansarea procesului de ratificare a Acordului la nivelul UK, noul Premier al Marii Britanii, Boris Johnson, a solicitat renegocierea clauzelor incluse în Protocolului privind Irlanda/Irlanda de Nord, precum și modificarea anumitor prevederi ale Declarației Politice. În urma acestor discuții, Consiliul European art. 50 a aprobat, la 17 octombrie 2019, versiunile revizuite ale Acordului de retragere și Declarației politice privind cadrul relațiilor viitoare. În esență, prevederile Acordului de retragere privind drepturile cetățenilor, angajamentele financiare, aspectele care țin de separare, guvernanta nu au fost abordate în cadrul negocierilor, existând o înțelegere comună asupra necesității menținerii acestora în forma agreată deja la nivel politic în cadrul reuniunii Consiliului European art. 50 din 25 noiembrie 2018.

Conform deciziei

Comisia, Parlamentul European și Consiliul au fost invitate să

inițieze măsurile necesare pentru a se asigura că Acordul poate intra în vigoare, astfel încât să se garanteze o retragere ordonată.

Pentru a intra în vigoare, Acordul de retragere semnat va trebui să parcurgă procedurile interne necesare în acest scop la nivelul UK, respectiv UE, anterior datei retragerii efective.

La 21 octombrie 2019, Consiliul UE a adoptat decizia privind semnarea și a aprobat decizia privind încheierea Acordului de retragere, pentru a permite avansarea procesului de ratificare a Acordului de către partea europeană, respectiv pentru a obține consimțământul Parlamentului European.

În continuare, situația politică din Marea Britanie rămâne marcată de un grad ridicat de incertitudine, pe fondul demarării campaniei electorale pentru alegerile generale anticipate. Societatea britanică este puternic divizată pe marginea modalității de gestionare a procesului de retragere, astfel încât se menține probabilitatea ridicată ca alegerile legislative să nu genereze o majoritate parlamentară, aspect care va determina menținerea blocajului și creșterea riscului unei retrageri fără acord, în lipsa unui sprijin consistent în Parlamentul britanic pentru Acordul de retragere.

Scenariul retragerii Marii Britanii din Uniunea Europeană fără un acord, cunoscut sub numele de no-deal, cliff-edge sau Brexit dur (hard Brexit) va avea un impact negativ semnificativ, atât asupra Marii Britanii, cât și asupra Uniunii Europene și statelor membre. Având în vedere evoluțiile înregistrate pe scena politică britanică, acest deznodământ continuă să fie o posibilitate reală, care nu poate fi înlăturată prin decizia de prelungire a perioadei prevăzute de art. 50 (3).

În acest context, și în conformitate cu recomandările Consiliului European (articolul 50), Comisia Europeană a lansat un plan de contingență vizând pregătirile necesare pentru o retragere a Marii Britanii din UE fără un acord. Măsurile de contingență propuse de către Comisia Europeană urmează un set de principii: au un caracter temporar, unilateral și nu pot reproduce beneficiile apartenenței la Uniune și nici condițiile unei eventuale perioade de tranziție. Acestea trebuie să fie compatibile cu legislația UE, inclusiv cu obligațiile internaționale ale Uniunii.

La nivelul UE au fost adoptate, de către Consiliul UE și Parlamentul European, o serie de măsuri de contingență în domeniile: coordonarea sistemelor de securitate socială; Erasmus+; bugetul Uniunii 2019; serviciile financiare; aviație; transportul rutier; transportul feroviar; aspecte vamale; cerințe sanitare și fito-sanitare; transferul datelor cu caracter personal; politica UE privind schimbările climatice. Acestea vor intra în vigoare după data retragerii, în ipoteza unui scenariu no-deal. Măsurile adoptate la nivelul UE au aplicabilitate directă în România, nefiind necesară transpunerea acestora în dreptul național.

Măsurile adoptate la nivel european trebuie să fi completate de măsuri elaborate la nivel național, în domeniile de competență statelor

membre, în care acest demers este considerat necesar. Comisia colaborează cu statele membre pentru a coordona măsurile pe care acestea le adoptă pentru a se asigura că pregătirile de contingență sunt coerente în cadrul Uniunii Europene și în conformitate cu principiile menționate mai sus. În același spirit, statele membre ar trebui să evite discuțiile și negocierea unor acorduri bilaterale cu Regatul Unit, de natură să submineze unitatea UE pe parcursul acestor negocieri.

II. Aspecte referitoare la drepturile cetățenilor

Repercusiunile retragerii Marii Britanii din UE fără un acord se vor resimți în mod semnificativ în domeniul drepturilor cetățenilor, fiind afectați în mod direct peste 4 milioane de cetățeni (aprox. 3 milioane de cetățeni UE din Marea Britanie și aproximativ un milion de cetățeni britanici aflați în statele membre UE). Dintre aceștia, peste 435.000 sunt cetățeni români care locuiesc, muncesc sau studiază în Marea Britanie. În România sunt înregistrați aproximativ 2.570 de cetățeni britanici.

Pe întreaga durată a procesului Brexit, principalul obiectiv al Uniunii Europene, așa cum decurge din liniile directoare adoptate de către Consiliul European (articolul 50) la 29 aprilie 2017, precum și din concluziile adoptate la reuniunile ulterioare ale acestuia, a fost și continuă să fie salvagardarea alegerilor de viață și așteptărilor legitime ale cetățenilor UE aflați în Regatul Unit și ale resortisanților Regatului Unit aflați în țările UE, prin protejarea dreptului acestora de a locui, lucra sau studia în țara-gazdă. Acest obiectiv este împărtășit de către România, așa cum rezultă inclusiv din mandatele generale de negociere ale României, aprobate, la cel mai înalt nivel, la 4 aprilie 2017 și 2 martie 2018. Acordul de retragere negociat între UE și Marea Britanie asigură, de o manieră directă, prin prevederile referitoare la drepturile cetățenilor, îndeplinirea acestui obiectiv comun.

În cazul în care Acordul de retragere nu va intra în vigoare, Marea Britanie se va retrage din Uniunea Europeană de o manieră dezordonată, fără niciun acord. În acest context, situația cetățenilor devine incertă, inclusiv din punct de vedere al legalității șederii acestora pe teritoriul țării gazdă.

Indiferent de scenariul care se va materializa în ceea ce privește deznodământul procesului Brexit, protejarea cetățenilor care și-au construit viața pe baza drepturilor care decurg din statutul de membru al UE al Regatului Unit rămâne responsabilitatea Uniunii Europene și a Regatului Unit. În contextul unui scenariu no-deal, cel mai eficient mod de îndeplinire al acestui obiectiv constă în adoptarea de măsuri unilaterale, de natură să asigure o protecție reciprocă pentru cetățenii Uniunii și resortisanții Regatului Unit, precum și a membrilor de familie ai acestora, în cazul în care aceștia și-au exercitat dreptul la libera circulație înainte de data retragerii.

În ceea ce privește Marea Britanie, în cazul unei retrageri fără acord, după data retragerii, pe teritoriul britanic va înceta să se mai aplice acquis-ul

europăean, și implicit libera circulație a persoanelor și toate drepturile care derivă din aceasta. În acest context ar deveni automat aplicabile prevederile legislației britanice în materie de imigrație. Cu scopul îndeplinirii obiectivului de protejare a drepturilor cetățenilor, Marea Britanie a demarat deja procedurile necesare pentru asigurarea unui tratament preferențial pentru cetățenii UE care și-au exercitat dreptul la libera circulație înainte de data retragerii. În acest sens, pe baza modificărilor legislative deja anunțate și în curs de implementare, toți cetățenii UE rezidenți în Marea Britanie până la data retragerii își vor păstra, în continuare, în mare măsură, drepturile existente la acest moment, inclusiv în ceea ce privește accesul la piața muncii, educație, asistență medicală, beneficii, locuință socială și asistență a persoanelor fără adăpost. Pentru a beneficia, în continuare, de aceste drepturi, toți cetățenii UE trebuie să depună o cerere și să obțină un nou statut special (pre-settled / settled status). Abordarea britanică, semnificativ mai generoasă decât legislația existentă aplicabilă cetățenilor terți, este oferită pe baza principiului reciprocității.

În ceea ce privește Uniunea Europeană, în cazul scenariului no-deal, după data retragerii, cetățenii britanici aflați pe teritoriul statelor membre ar deveni automat cetățeni ai unui stat terț, aplicându-se legislația națională și europeană în materie. Astfel, aceștia s-ar afla într-o situație legală confuză în care nu s-ar lua în considerare caracterul excepțional al statutului acestora, ca resortisanți ai unui stat terț, care au beneficiat până la momentul respectiv de libera circulație a persoanelor. Comisia Europeană, în calitate de coordonator al măsurilor de pregătire, nu a propus măsuri legislative în domeniul drepturilor cetățenilor în ceea ce privește dreptul de ședere, având în vedere că aceste aspecte se înscriu în sfera competențelor naționale ale statelor membre. În acest context, strategia propusă de către Comisia Europeană în acest domeniu vizează adoptarea de către statele membre UE27 a unei abordări generoase în privința resortisanților Regatului Unit care sunt deja rezidenți pe teritoriul lor, inclusiv cu scopul asigurării unui tratament reciproc față de cetățenii UE din Marea Britanie. Această abordare urmărește să asigure continuitatea drepturilor dobândite de către cetățenii britanici în calitate de cetățeni UE, care și-au exercitat dreptul la libera circulație, în special în ceea ce privește dreptul de a locui, munci sau studia în țara gazdă.

2. Schimbări preconizate

Ținând cont de faptul că nu există un suport legal primar care să reglementeze drepturile cetățenilor unui stat care se retrage din Uniunea Europeană, din perspectiva drepturilor dobândite de aceștia în calitate de cetățeni ai unui stat membru UE, și, în lipsa unui Acord de retragere, care ar reglementa aceste aspecte, în temeiul articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, este necesară stabilirea cadrului legal primar, în vederea asigurării măsurilor necesare protejării alegerilor de viață și așteptărilor legitime ale cetățenilor britanici din România, în cele mai bune condiții și conform principiului reciprocității față de regimul aplicabil

cetățenilor români din Marea Britanie.

Astfel, se impune ca necesară crearea unei norme de nivel primar cu respectarea condițiilor prevăzute la prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Prezentul demers normativ privește crearea cadrului legal primar expres pentru reglementarea statutului cetățenilor britanici care și-au exercitat dreptul la liberă circulație în România înainte de data retragerii și a drepturilor de care se bucură aceștia, în contextul unei retrageri fără un acord.

Se reglementează regimul juridic aplicabil cetățenilor britanici și membrilor de familie ai acestora, care și-au exercitat dreptul la liberă circulație pe teritoriul României anterior datei retragerii Marii Britanii din UE. Regimul juridic nou-creat vizează aspecte privind dreptul de ședere, accesul la piața muncii, accesul la educație, recunoașterea calificărilor profesionale, drepturi de securitate socială, decontarea serviciilor medicale în curs de desfășurare. Totodată, se reglementează anumite aspecte referitoare la cetățenii români și membrii de familie ai acestora, care și-au exercitat dreptul la liberă circulație pe teritoriul Marii Britanii, pe perioada în care aceasta era un stat membru al Uniunii Europene.

În același timp, se reglementează anumite aspecte referitoare la drepturile de securitate socială, după cum este prezentat în detaliu mai jos.

De asemenea, se reglementează accesul la educație al cetățenilor britanici care vor ajunge în România după retragerea Marii Britanii din UE. Astfel, aceștia vor beneficia de condiții de admitere și regim al taxelor de școlarizare similare cu cele aplicate celorlalți cetățeni UE, în condiții de reciprocitate cu oferta părții britanice.

Aceste reglementări sunt necesare, cu atât mai mult, cu cât și Guvernul României și-a asumat, inclusiv prin Memorandum-ul cu titlul "Plan de măsuri privind reglementarea statutului cetățenilor britanici rezidenți în România în contextul retragerii Marii Britanii din Uniunea Europeană fără un acord" adoptat în ședință de guvern, la 19 martie 2019, obiectivul de a avea o abordare generoasă față de cetățenii britanici din România care și-au exercitat dreptul la libera circulație până la data retragerii. În acest scop, a reieșit necesitatea adoptării unui act normativ care să reglementeze în mod adecvat statutul cetățenilor britanici vizați și continuitatea drepturilor dobândite de către categoria de cetățeni vizată, conform celor de mai jos.

Ținând cont de orizontul de timp limitat până la o posibilă retragere a Marii Britanii din Uniunea Europeană (31 ianuarie 2020), imprevizibilitatea situației politice din Marea Britanie, și având în vedere situația excepțională și fără precedent pe care o implică retragerea unui stat membru din Uniunea Europeană, se impun măsuri cu caracter excepțional care să permită adoptarea în timp util a tuturor măsurilor menite să răspundă obiectivelor

asumate de România și responsabilităților internaționale ale acesteia.

Dreptul de ședere

Se stabilește regimului juridic al cetățenilor britanici și membrilor de familie ai acestora ce și-au exercitat dreptul la liberă circulație în România până la data retragerii, fie că sunt înregistrați, au rezidență permanentă, fie că nu sunt înregistrați, ca o categorie nouă de cetățeni străini, cu statut special, denumită „*persoane cu statut Brexit*”.

Se stabilește totodată regimul juridic aplicabil „*persoanelor cu statut post-Brexit*”, definite ca membrii de familie ai persoanelor cu statut Brexit, care nu și-au exercitat dreptul la liberă circulație până la data retragerii inclusiv, dar care aveau calitatea de membri de familie ai acestora la această dată, care intră pe teritoriul României într-o perioadă de grație (până la sfârșitul anului 2020).

Persoanelor cu statut Brexit le vor fi acordate **permise de ședere**, cu îndeplinirea unor condiții privind obligația de a face dovada deținerii legale a unui spațiu de locuit și a mijloacelor de întreținere, precum și cele privind siguranța națională, ordine publică, sănătate publică. De asemenea, persoanele cu statut Brexit vor fi exceptate de la obligativitatea deținerii unor vize de lungă ședere.

Dreptul de ședere temporară pe teritoriul României se asigură pentru o **perioadă de 5 ani**, astfel încât să le fie asigurată persoanelor cu statut Brexit **continuitatea șederii pe teritoriul României**.

Se introduce o **perioadă tranzitorie, până la sfârșitul anului 2020**, timp în care dreptul de ședere obținut de către cetățenii britanici și membrii acestora de familie, în România, în baza OUG 102/2005¹, cu modificările și completările ulterioare, este **recunoscut de drept**, până la data de 31.12.2020, fără a fi necesare demersuri administrative din partea acestora.

Termenul limită al perioadei de tranziție (sfârșitul anului 2020) poate fi prelungit în cazul în care acest lucru este necesar, din motive care țin de posibila prelungire a procesului de negocieri dintre UE și Marea Britanie.

Pe durata perioadei de tranziție, persoanele cu statut Brexit, care doresc să continue să locuiască în România, vor avea posibilitatea să își reglementeze statutul, după cum urmează:

- a. Cetățenii britanici și membrii acestora de familie, înregistrați înainte de data retragerii vor avea dreptul de a solicita eliberarea noului permis de ședere temporară până la sfârșitul perioadei de tranziție.
- b. Cetățenii britanici și membrii acestora de familie neînregistrați până la data retragerii, vor avea dreptul de a solicita eliberarea permisului de ședere temporară în maximum trei luni după data retragerii.

¹ OUG 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, cu modificările și completările ulterioare.

c. Rezidența permanentă obținută în baza dreptului la liberă circulație (OUG 102/2005 cu modificările și completările ulterioare) va fi recunoscută ca drept de ședere pe termen lung, cu condiția ca cetățenii britanici și membrii de familie ai acestora să solicite eliberarea permisului de ședere pe termen lung până la data de 31.12.2020, în baza unor condiții simplificate.

La împlinirea perioadei de 5 ani de reședință continuă în România, persoanele cu statut Brexit, vor avea dreptul să solicite acordarea dreptului de ședere pe termen lung (în baza OUG 194/2002² republicată, cu modificările și completările ulterioare) în baza unor condiții simplificate. Perioada de rezidență anterioară obținută în baza OUG 102/2005 va fi luată în considerare la calculul perioadei de 5 ani.

Persoanele cu statut Brexit vor fi scutite de la plata taxelor aferente prelungirii dreptului de ședere.

Persoanele cu statut post-Brexit pot intra pe teritoriul României în condițiile prezentei legi și pot beneficia de dispozițiile relevante ale prezentei legi până la data de 31.12.2020 inclusiv.

Accesul la piața muncii

Persoanele cu statut Brexit și persoanele cu statut post-Brexit vor continua să aibă acces liber și necondiționat, în condițiile legii, la piața forței de muncă din România.

Educație și calificări profesionale

După data retragerii, cetățenii britanici vor deveni cetățeni dintr-un stat terț Uniunii Europene. În prezent, cetățenii britanici (precum și cetățenii din celelalte state membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederației Elvețiene), conform legislației în vigoare (Legea Educației Naționale nr 1/2011 cu modificările și completările ulterioare), beneficiază de aceleași condiții de studiu și taxe de școlarizare, prevăzute de lege pentru cetățenii români.

Măsurile din prezentul act normativ oferă posibilitatea persoanelor cu statut Brexit să beneficieze de aceleași condiții de școlarizare, aplicabile cetățenilor statelor membre al Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederației Elvețiene.

Totodată, ulterior datei retragerii, cetățenii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și membrii de familie ai acestora, indiferent de cetățenie, vor putea beneficia, în România, de aceleași condiții de școlarizare aplicabile persoanelor cu statut Brexit, în cazul în care se asigură condiții reciproce de către partea britanică și dacă, prin alte acte normative sau tratate internaționale, nu este prevăzut altfel.

Precizăm faptul că, în anul universitar 2017-2018, numărul studenților români înregistrați la instituții de învățământ superior din Marea Britanie a fost de 8.655 (în creștere față de anul universitar precedent 2016-

² OUG 194/2002, privind regimul străinilor în România, republicată în 2008, cu modificările și completările ulterioare.

2017, când s-au înregistrat 8.110 de studenți români cu domiciliul în România), România ocupând locul opt în clasamentul statelor membre UE, din punct de vedere al numărului de studenți în Marea Britanie³. Numărul studenților britanici înscriși la studii, în anul universitar 2018-2019, în România, a fost de 277, astfel: 266 la studii de licență, 3 la studii de master și 8 la studii de doctorat. În învățământul preuniversitar din România, în anul școlar 2018-2019, se aflau la studii 105 elevi cu cetățenie britanică. Potrivit datelor furnizate de Departamentul pentru Educație (din luna ianuarie 2018), numărul copiilor declarați cetățeni români, înscriși în școli de stat în Anglia (nivelurile de învățământ primar și secundar) este de 41.030 (26.670 în sistemul primar, 14.120 în sistemul secundar și 240 în școli speciale).

Aceste aspecte relevă interesul major al României pentru menținerea unor condiții preferențiale în Marea Britanie pentru studenții români. Guvernul britanic a anunțat deja că intenționează, cel puțin pentru anul universitar 2019/2020, să trateze studenții proveniți din SM UE27 la fel ca pe studenții britanici, în cazul în care este asigurată reciprocitatea de tratament de către statul de origine. În contextul politic actual sensibil, având în vedere negocierile privind Brexit, care se desfășoară pe o singură voce, între Bruxelles și Londra, nu este oportună deschiderea unor discuții privind încheierea unui acord bilateral, chiar și într-un domeniu precum educația, care nu se reglementează la nivelul Uniunii Europene. În acest context, singura opțiune viabilă pentru asigurarea reciprocității o reprezintă luarea unor măsuri unilaterale, prin legislația internă, pentru asigurarea acelorași condiții favorabile studenților britanici în România după Brexit.

Calificările profesionale obținute în Marea Britanie de către cetățenii britanici, cetățenii români, cetățenii celorlalte state membre ale Uniunii Europene și cetățenii statelor din SEE și din Confederația Elvețiană anterior datei retragerii, recunoscute sau în curs de recunoaștere, continuă să fie recunoscute pe teritoriul României ulterior datei retragerii, inclusiv în vederea asigurării unei exercitări neîntrerupte a unei profesii reglementate în România. Procedura de recunoaștere a calificărilor profesionale obținute înainte de data retragerii dar inițiată ulterior datei retragerii, se va derula conform procedurii reglementate privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România prin procedura aplicabilă unui cetățean al unui stat membru al UE.

Drepturi de securitate socială

Asigurări de sănătate

1. Persoanele cu statut Brexit

Începând cu data retragerii, în sistemul asigurărilor sociale de sănătate din România, persoanelor cu statut Brexit nu li se mai aplică prevederile Regulamentului (CE) 883/2004 al Parlamentului European și al

³ Conform datelor furnizate de Agenția pentru Statistici în Învățământul Superior (HESA).

Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și ale Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, urmând ca acestora să le fie aplicabile prevederile Titlului II – Programele naționale de sănătate, Titlului VIII – Asigurările Sociale de Sănătate, Titlului IX – Cardul european și cardul național de asigurări sociale de sănătate și Titlului IX¹ – Dosarul electronic de sănătate al pacientului din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale OUG nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, precizăm că, în luna februarie 2019, erau înregistrați în evidențele caselor de asigurări de sănătate un număr de 59 de deținători de documente portabile S1 - „Înregistrare pentru asigurare medicală” emise de Regatul Unit al Mării Britanii și Irlandei de Nord, persoanele respective având reședința stabilită pe teritoriul României, după cum urmează:

- 52 asigurați în sistemul britanic de asigurări de sănătate;
- 7 membrii de familie (ale căror drepturi derivă din drepturile persoanelor asigurate).

După data retragerii, din numărul persoanelor menționat anterior, persoanele care își păstrează reședința pe teritoriul României au obligația asigurării în sistemul de asigurări sociale de sănătate din România. Veniturile din contribuția la asigurările sociale de sănătate nu pot fi estimate având în vedere că nu se cunosc veniturile realizate de aceste persoane pe teritoriul României, dar, fiind vorba de un număr relativ mic de astfel de persoane, apreciem că impactul financiar este nesemnificativ.

2. Decontarea tratamentelor în curs

Având în vedere recomandarea Consiliului Uniunii Europene formulată prin *Nota de orientare privind măsurile de contingență în domeniul securității sociale*, din data de 9 iulie 2019 și ținând cont de necesitatea protejării de către statul român a persoanelor asigurate în sistemul de asigurări sociale de sănătate din România, se creează cadrul legal pentru:

- Asigurarea continuității acordării tratamentului până cel târziu la data de 31.12.2020, inclusiv, asiguraților din sistemul de asigurări de sănătate al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord care, la data retragerii, se află în tratament la un furnizor de servicii medicale, medicamente, dispozitive medicale, materiale sanitare specifice și altele asemenea din România, pe baza unui card european de asigurări sociale de sănătate/ certificat provizoriu de înlocuire a cardului european de asigurări sociale de sănătate/ document de deschidere de drepturi la tratament planificat - S2, valabile. Contravaloarea cheltuielilor corespunzătoare tratamentului va fi recuperată de către

statul român de la statul britanic, prin procedurile și la termenele prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din data de 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și în Regulamentul (CE) nr 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009, de stabilire a procedurilor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Din datele primite de la casele de asigurări de sănătate, la data de 04.04.2019 nu se aflau în tratament la furnizorii aflați în relație contractuală cu casele de asigurări de sănătate, asigurați britanici posesori ai unui card european de asigurări sociale de sănătate/ certificat provizoriu de înlocuire a cardului european de asigurări sociale de sănătate/ document de deschidere de drepturi la tratament planificat - S2, valabile.

Față de cele de mai sus și având în vedere că pot apărea astfel de situații până la data retragerii, apreciem că impactul financiar nu poate fi estimat, dar considerăm că acesta ar putea fi nesemnificativ.

- Asigurarea continuității acordării tratamentului până cel târziu la data de 31.12.2020, inclusiv, asiguraților din sistemul de asigurări sociale de sănătate din România, care la data retragerii, se află în tratament la un furnizor de servicii medicale, medicamente, dispozitive medicale, materiale sanitare specifice și altele asemenea din Regatul Unit al Mării Britanii și Irlandei de Nord, pe baza unui card european de asigurări sociale de sănătate/ certificat provizoriu de înlocuire a cardului european de asigurări sociale de sănătate/ document de deschidere de drepturi la tratament planificat - S2, valabile. Contravaloarea cheltuielilor corespunzătoare tratamentului va fi rambursată către Regatul Unit al Mării Britanii și Irlandei de Nord sau către asiguratul român, după caz, din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, în temeiul dispozițiilor prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din data de 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și în Regulamentul (CE) nr 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009, de stabilire a procedurilor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Față de cele de mai sus și având în vedere menținerea procedurilor de rambursare utilizate în prezent, apreciem că nu vor exista modificări semnificative din punct de vedere al impactului financiar, comparativ cu nivelul actual al sumelor rambursate în temeiul dispozițiilor prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din data de 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și în Regulamentul (CE) nr 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16

septembrie 2009, de stabilire a procedurilor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, în relația cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

- Încetarea valabilității documentelor portabile S1- Înregistrare pentru asigurare medicală, emise în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din data de 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009, de stabilire a procedurilor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, în relația statului român cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

Dreptul la prestații familiale

Drepturile la prestații familiale stabilite până la data retragerii, inclusiv, în baza Regulamentului (CE) 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și ale Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, care ar înceta la data retragerii, se mențin și după această dată, până la finalizarea dreptului, în cazul persoanelor cu statut Brexit.

Începând cu prima zi după data retragerii, drepturile de alocație de stat pentru copii și drepturile de concediu și de indemnizație pentru creșterea copilului, solicitate de persoanele cu statut Brexit, se vor stabili în condițiile prevăzute de legislația națională, aceștia fiind asimilați cetățenilor străini în ceea ce privește accesul la aceste prestații familiale.

Totodată, începând cu prima zi după data retragerii, pentru stabilirea drepturilor de concediu și indemnizație lunară pentru creșterea copiilor, prevăzute de *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010*, se va aplica principiul totalizării perioadelor de activitate prevăzute de Regulamentul (UE) 2019/ 500 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de stabilire a măsurilor de contingență în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune, pentru perioadele de activitate realizate în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, până la retragerii inclusiv.

Dreptul la prestații de șomaj

Drepturile la prestații de șomaj stabilite până la data de retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord din Uniunea Europeană (în continuare, data retragerii), inclusiv, în temeiul Regulamentului (CE) 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și al Regulamentului

(CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, se vor acorda în continuare, persoanelor cu statut Brexit, până la încetarea dreptului.

Începând cu prima zi după data retragerii, drepturile la prestații de șomaj solicitate în România de persoanele cu statut Brexit, se vor stabili în condițiile Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, aceștia fiind asimilați cetățenilor străini în ceea ce privește accesul la prestația de șomaj, precum și, atunci când este cazul, prin aplicarea principiilor asimilării și totalizării perioadelor de asigurare prevăzute de Regulamentul (UE) 2019/500 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de stabilire a măsurilor de contingență în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune, pentru perioadele de activitate realizate în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, până la data retragerii inclusiv, prevederile acestui regulament vor fi aplicabile atât persoanelor cu statut Brexit, cât și cetățenilor români.

Se impune introducerea unor reglementări privind situația cetățenilor români, care, începând cu prima zi după data retragerii, se vor întoarce în România și vor solicita acordarea prestațiilor de șomaj în baza perioadelor de asigurare pentru șomaj realizate în perioada în care și-au desfășurat activitatea în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.

Dreptul la pensie

În materie de pensii, persoanelor cu statut Brexit le sunt recunoscute aceleași drepturi și obligații de asigurări sociale ca cetățenilor români, străini și apatrizi, în condițiile legislației naționale în materie de pensii și ale Regulamentului (UE) 2019/500 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de stabilire a măsurilor de contingență în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune.

Dreptul la pensie acordat până la data retragerii inclusiv, în sistemul public de pensii și în sistemele neintegrate sistemului public de pensii, conform prevederilor legislației naționale în materie de pensii și ale Regulamentelor (CE) 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, se menține și după această dată, fără discriminare.

Dreptul la prestații de accidente de muncă și boli profesionale:

Începând cu data retragerii, în sistemul de asigurare la accidente de muncă și boli profesionale din România, persoanelor cu statut Brexit nu li

se mai aplică prevederile Regulamentului (CE) 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și ale Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Începând cu prima zi după data retragerii, în sistemul de asigurare la accidente de muncă și boli profesionale, persoanelor cu statut Brexit le sunt recunoscute aceleași drepturi și obligații de asigurare ca cetățenilor români, cetățenilor străini și apatrizilor, în condițiile Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare.

Au fost reglementate drepturile cetățenilor români la prestații de accidente de muncă și boli profesionale stabilite în baza prevederilor legislației naționale și ale Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și ale Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, inițiate și acordate înainte de data retragerii, acestea menținându-se și după această dată, respectiv până la finalizarea tratamentului.

Cooperarea judiciară în materie penală

Potrivit informațiilor deținute până în prezent, Marea Britanie a adoptat norme tranzitorii în materia cooperării judiciare internaționale în materie penală, care permit aplicarea instrumentelor juridice ale UE în privința cererilor deja transmise și neexecutate încă. În lumina ultimelor discuții purtate cu reprezentanții autorităților relevante din Marea Britanie privind impactul unui Brexit fără acord în materia cooperării judiciare internaționale în materie penală, reiese că Marea Britanie intenționează să nu mai aplice propriile dispoziții tranzitorii în ipoteza în care autoritățile române vor fi nevoite să aplice de îndată un alt regim juridic (respectiv cel reglementat de convențiile Consiliului Europei) și ar fi nevoită să formuleze alte tipuri de cereri (spre exemplu să înlocuiască toate mandatele europene de arestare deja emise cu cereri de arestare provizorie și ulterior cu cereri de extrădare). În această situație, procedurile deja inițiate în aplicarea legislației Uniunii Europene în vigoare la data emiterii acestora nu ar mai fi continuate, ci ar urma să fie reluate, ceea ce ar implica eforturi administrative și financiare semnificative, cu consecințe inclusiv asupra revocării arestării persoanelor căutate de autoritățile române. Față de cele de mai sus, se impune adoptarea și de către România a unor norme tranzitorii.

În cadrul consultărilor bilaterale, partea britanică a precizat că Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și-a modificat legislația națională pentru a reglementa situația tranzitorie a mandatelor europene de

arestare și a altor cereri de cooperare judiciară ce vor fi pendinte la data ieșirii Regatului Unit din UE, în situația unei retrageri fără acord. Astfel, Marea Britanie va trata mandatele europene de arestare și celelalte cereri întemeiate pe instrumente UE ce vor fi fost primite până la data unei ieșiri fără acord potrivit regimului juridic aplicabil până la acea dată, cu condiția ca și statul emitent (solicitant) să accepte aplicarea în continuare a legislației relevante în relația dintre Statele Membre UE. Însă, **în absența unor norme tranzitorii în legislația română**, de la momentul T0 al unei eventuale ieșiri a Regatului Unit din UE fără acord, România nu ar avea temei legal pentru a menține, în cazul mandatelor europene de arestare și a altor cereri de cooperare judiciară pendinte, regimul juridic aplicabil cooperării judiciare între statele membre ale UE, cu consecința că, de pildă, în cazul mandatelor europene de arestare, acestea ar trebui înlocuite cu cereri de extrădare, formulate în temeiul Convenției europene de extrădare, Paris, 13 decembrie 1957.

Potrivit datelor deținute de autoritățile române și britanice, în prezent există peste 80 de mandate europene de arestare emise de autoritățile române, cu persoane aflate în stare de arest provizoriu în vederea predării, aflate în diferite stadii de soluționare pe rolul autorităților britanice. La acestea se adaugă alte zeci de mandate europene cu persoanele urmărite în stare de libertate. Având în vedere că o cerere clasică de extrădare presupune, spre deosebire de mandatul european de arestare, prezentarea documentelor în susținerea acesteia, astfel cum sunt prevăzute la art. 12 din Convenția europeană de extrădare (de multe ori echivalentul a sute sau chiar mii de pagini, care trebuie traduse) este practic imposibil și, în orice caz, ar presupune eforturi financiare și umane deosebite, ca instantaneu, la momentul ieșirii Regatului Unit din UE fără acord mandatele europene de arestare să fie „transformate” în cereri de extrădare. Mai mult, s-ar ajunge la situația ca toate procedurile de predare în curs, în baza deciziei-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, care au presupus eforturi însemnate ale autorităților române, să fie luate de la zero, întrucât procedura de extrădare este una diferită, care implică alte autorități competente. Pe de altă parte, **în absența unei norme tranzitorii** reglementată prin prezenta lege, menținerea mandatelor europene de arestare și neînlocuirea acestora cu cereri de extrădare ar încălca art. 5 din Convenția europeană a drepturilor omului.

La o scară mai mică, impactul și consecințele sunt similare și în cazul altor forme de cooperare judiciară în materie penală (ordine europene de anchetă, ordine de indisponibilizare sau de confiscare etc.).

Trebuie subliniat că numărul mandatelor europene de arestare și al altor cereri în care România este stat emitent este mult mai mare decât cel în care Regatul Unit este stat emitent, astfel încât norma tranzitorie reglementată prin prezentul act normativ este cu precădere în interesul

	României.
3. Alte informații	Prezentul demers normativ vizează crearea cadrului legal primar precum și modificarea unor acte normative existente, necesare pentru îndeplinirea responsabilității României privind protejarea cetățenilor care și-au construit viața pe baza drepturilor care decurg din statutul de membru al UE al Regatului Unit precum și în acord cu principiului reciprocității față de tratamentul aplicabil cetățenilor români din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, în cazul unei retrageri fără acord a UK din Uniunea Europeană. Potrivit calendarului de desfășurare a procesului de retragere a Marii Britanii din Uniunea Europeană, retragerea ar putea avea loc la 31 ianuarie 2020 sau la o dată ulterioară, la momentul actual necunoscută. Având în vedere incertitudinea legată de deznodământul procesului Brexit și perioada de timp foarte scurtă până la data retragerii, este esențială adoptarea măsurilor legislative necesare înainte de această dată, respectiv înainte de 31 ianuarie 2020. Precizăm că, în lipsa acestor măsuri legislative, impuse de o situație extraordinară, regimul cetățenilor britanici din România și a membrilor de familie ai acestora devine unul incert, inclusiv din punct de vedere al legalității șederii acestora pe teritoriul României. În acest context există riscul ca cetățenii britanici din România să se regăsească într-o situație juridică confuză, care nu reflectă în mod adecvat drepturile deja dobândite de aceștia în calitate de cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene. Măsurile previzionate trebuie să producă efecte numai în cazul retragerii Marii Britanii din Uniunea Europeană fără un acord.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	
2. Impactul asupra mediului de afaceri	
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	
5. Alte informații	

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul					
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	Nu este cazul					
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
7. Alte informații	Nu este cazul					

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:	
a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;	Nu este cazul
b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
1 ¹ Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către:	Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr. 941/2019.
a) Consiliul Legislativ	
b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării	
c) Consiliul Economic și Social	
d) Consiliul Concurenței	
e) Curtea de Conturi	
6. Alte informații	

Secțiunea a 7-a**Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ**

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Nu este cazul
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
3. Alte informații	

**Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare**

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
2. Alte informații	Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind unele măsuri aplicabile în cazul retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană fără un acord, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

LUDOVIC ORBAN